

Detekcja gazów w magazynach substancji niebezpiecznych

Pomieszczenia, w których składowane są chemikalia muszą spełniać szereg rygorystycznych wymogów, zapobiegających możliwości wycieku danej substancji. Co się stanie, gdy na skutek nieuwagi lub nieprawidłowego przechowywania substancja jednak się uwolni?

Michał Domin
Przedsiębiorstwo Techniczne SIGNAL

Wykrycie i powstrzymanie zagrożenia to jedyna szansa na uniknięcie poważnego wypadku. Dlatego urządzenia, które mają za to odpowiadać muszą być dobrze zaprojektowane, wykonane i konserwowane, aby prawidłowo zadziałać w sytuacji krytycznej, ponieważ drugiej szansy prawdopodobnie nie będzie. Jednym z głównych systemów bezpieczeństwa jest system detekcji gazów i oparów wraz z urządzeniami wykonawczymi. Niestety, z punktu widzenia projektowania tych zabezpieczeń magazyny substancji chemicznych są jednymi z trudniejszych obiektów, a proces ich projektowania często jest nieprawidłowy.

Zagrożenia

Z punktu widzenia detekcji gazów, ciecze lub substancje stałe nie stanowią zagrożenia. Zagrożeniem są gazy lub opary tych substancji powstające na skutek parowania cieczy (np. parowanie węglowodorów z rozlanej benzyny) lub sublimacji ciała stałego (np. przejście suchego lodu w gazowy CO_2). W wyjątkowych przypadkach może także dojść do emisji gazów lub oparów na skutek reakcji chemicznej (np. wskutek połączenia rozlanych substancji lub kontaktu z wilgocią poprzez rozszczelniony pojemnik). Zdarzały się także przypadki interwencji straży pożarnej i ewakuacji obiektu na skutek połączenia środków czyszczących

przez personel sprzątający. Nie oznacza to, że należy biurowiec lub szkołę zabezpieczyć detektorami przed nieuważną sprzątaczką, jednak magazynowanie większych ilości takich substancji (np. w magazynie firmy sprzątającej lub hurtowni) może, w razie wypadku, oznaczać powstanie chmury oparów lub gazów.

W zależności od rodzaju substancji zagrożenie może być spowodowane toksycznością, wybuchem, wyparciem tlenu lub zwiększeniem zagrożenia pożarowego (zwiększeniem zawartości tlenu).

Regulacje prawne

Istnieje szereg regulacji prawnych istotnych z punktu widzenia monitorowania i zapobiegania narażeniu na niebezpieczne pary i gazy. Do najważniejszych z nich należą:

1. Pomieszczenia przeznaczone do składowania lub stosowania materiałów niebezpiecznych pod względem pożarowym lub wybuchowym oraz pomieszczenia, w których istnieje niebezpieczeństwo wydzielania się substancji sklasyfikowanych jako niebezpieczne, powinny być wyposażone w urządzenia zapewniające sygnalizację o zagrożeniach. Nakaz ten zawarty jest w Dz.U. z 2003 r. nr 169 poz. 1650, § 97.1. Powyższa regulacja nakłada obowiązek powiadomienia o zagrożeniu, jednak nic nie